

Protokoll från kommunala pensionärsrådet 2024-03-07

Tillgänglighetsanpassat dokument

Detta dokument är tillgänglighetsanpassat i enlighet med lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen). Kontakta rådets sekreterare om du önskar originalhandlingen, se hemsidan för kontaktuppgifter.

Datum och tid

Rådsalen, Rådhuset, 2024-03-07, kl. 13:00 – 15:50

Närvaro

- Andreas Persson (S), ordförande
- Elin Rydberg (S)
- Christer Florin (V)
- Carl Cunningham (KD)
- Greger Johansson (PRO)
- Gunilla Johansson (PRO)
- Eva Sundell (SPF) § 1-6, 11
- Johan Eldin (SPF)
- Yvonne Stillman (SKPF)
- Marie-Louise Stålbark (RPG)
- Lena Rocksjö (PRO), ersättare
- Marianne Johansson (PRO), ersättare
- Olof Ejdeblad (SPF), ersättare
- Conny Rapp (SKPF), ersättare
- Jenny Lagerqvist, sekreterare
- Stefan Österström, socialdirektör § 1-9
- Jenny Wiberg Larsson, områdeschef § 6-9
- Linda Lövgren Holmer, aktivitetssamordnare § 6-9
- Ida Wissling, områdeschef § 6-9

Justering

Olof Ejdeblad (SPF)

§ 1 Val av justerare

Olof Ejdeblad (SPF) utses att justera protokollet jämte ordföranden.

§ 2 Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs.

§ 3 Genomgång av föregående protokoll

Ordföranden går igenom föregående protokoll. Lena Rocksjö (PRO) läggs till i närvaroförteckningen.

§ 4 Information om äldrenämndens verksamhetsplan för 2024

Föredragande: Stefan Österström, socialdirektör

Stefan Österström inleder med att visa de fem kommunövergripande verksamhetsmålen i kommunens verksamhets- och investeringsplan för år 2024- 2026. Ett av målen, ”Leva livet hela livet”, fokuserar på den äldre befolkningen och rymmer flera aktuella frågor om äldres livskvalitet och hälsa.

Jönköpings kommuns nämnder tar varje år fram egna verksamhetsplaner. Äldrenämndens verksamhetsplan för år 2024 innehåller cirka 60 mål som socialförvaltningen ska arbeta med under året. Till varje mål finns ett antal uppdrag. Ett av målen i verksamhetsplanen är att äldre medborgare ska uppleva att de lever ett värdigt liv och känner välbefinnande. Några av uppdragen som stödjer det målet är att öppna äldreboendet Vilhelmsrogården, att fortsätta med värdegrundsarbetet inom äldreomsorgen samt att stärka anhörigstödet.

Äldrenämndens budget för år 2024 har ökat med 40 miljoner jämfört med förra året. Totalt sett har äldrenämnden en budget i balans.

Elin Rydberg (S) lyfter fram fyra områden i verksamhetsplanen som

särskilt viktiga: delaktighet för äldre, att stärka anhörighetsödet, kompetensförsörjning och lokaler.

§ 5 Information om nära vård

Föredragande: Stefan Österström, socialdirektör

Begreppet nära vård förekommer i många olika sammanhang. I Sverige finns det en växande andel äldre i befolkningen, samtidigt som fler människor i alla åldrar behöver vård för livsstilsrelaterade sjukdomar. Det innebär att samhället behöver anpassa vården så att fler människor kan få hjälp inom primärvården. Detta för att den specialiserade sjukhusvården inte ska bli överbelastad. Kommunen ansvarar i dagsläget för 20-30 procent av primärvården och är en viktig aktör i sammanhanget.

Äldrenämnden fokuserar särskilt på följande områden som rör nära vård: att utveckla samverkan mellan kommunal hemsjukvård och vårdcentraler, att ta hjälp av den digitala tekniken i form av till exempel läkemedelspåminnare samt att ge palliativ vård i hemmet. Under år 2023 gjorde Jönköpings kommun en satsning för att minska antalet dagar som utskrivningsklara patienter är kvar på sjukhus. De patienter som lämnar sjukhuset har större vårdbehov idag än för några år sedan, vilket ställer större krav på vård och rehabilitering i bostaden.

Det finns många intressanta exempel på hur man jobbar med nära vård i andra kommuner i landet, till exempel röntgenbussar, läkarbesök i hemmet och äldrevårdcentraler som tar ett helhetsgrepp om äldre patienters behov av vård och omsorg.

§ 6 Information om platser på särskilda boenden/ demensboenden

Föredragande: Stefan Österström, socialdirektör

I och med nya arbetssätt inom äldreomsorgen blir det möjligt för fler äldre att bo kvar hemma längre. Samtidigt finns det ett stort behov av boendeplatser för personer med demenssjukdom.

I maj 2024 invigs ett nytt äldreboende, Vilhelmsrogården. Därutöver pågår planering för byggnation eller ombyggnation av äldreboenden på

Norra Vännegatan och Starrgatan i Jönköping, Herrgårdsgärdet i Tenhult, Ekåsen i Bankeryd samt Solgården i Lekeryd.

§ 7 Information från äldrenämnden

Föredragande: Elin Rydberg (S), ordförande äldrenämnden och Stefan Österström, socialdirektör

Hur går det med införande av digitala inköp av dagligvaror i hemtjänsten?

I januari beslutade äldrenämnden att ge socialförvaltningen i uppdrag att påbörja en upphandling av tjänsten. Upphandlingen publicerades i början av februari, sista anbudsdag är den 12 mars. Därefter ska upphandlingsutskottet besluta vilken eller vilka anbudsgivare som ska tilldelas kontraktet. Beräknad avtalsstart är i början av september 2024.

När det gäller de nya reglerna om dygnsvila, har det förekommit att personal inom äldreomsorgen sagt upp sig på grund av missnöje med nya scheman? Hur många rör det sig om i så fall?

Det går inte att se att de nya reglerna har haft någon effekt på personalomsättningen än så länge. Hösten 2022 var personalomsättningen 3,7 procent, det var den även hösten 2023. Även statistiken gällande sjukfrånvaro visar ett liknande mönster. Sjukfrånvaro dag 1-14 hösten 2022 var 5,64 procent, hösten 2023 var den 5,33 procent. Sjukfrånvaron i januari 2024 var något lägre än i januari 2023.

Hur långt har socialförvaltningen kommit när det gäller att införa scheman med ständig helg-tjänstgöring?

Socialförvaltningen har låtit några verksamheter testa så kallade veckoslutsanställningar där personalen arbetar enbart lördag och söndag samt en av dagarna i anslutning till helgen. Det handlar om prioriterade verksamheter som har stort behov av helgbemanning. Inom äldreomsorgen är det totalt fem arbetsplatser som berörs. Det har än så länge varit attraktiva tjänster med flera sökanden.

Hur går det med införandet av wifi på korttidsboenden?

Socialförvaltningen har installerat så kallat välfärdsbredband på äldreboenden och korttidsboenden. Det innebär att bredband, wifi och tv-abonnemang finns att tillgå mot en kostnad som läggs på hyran, för närvarande 105 kronor i månaden.

När det gäller uppdraget i verksamhetsplanen om att ta fram förslag för en framtida lösning för distribution av matkorgar inom hemtjänsten, innebär det att planer finns på att leverera matlådor för en vecka i taget?

Det pågår just nu en utredning som ser över möjligheten att slå samman produktionskök i centrala delar av kommunen till ett större kök. I kommunens ytterområden kommer det däremot fortsatt finnas behov av egna produktionskök, till exempel planeras det för produktionskök på det nya äldreboendet Herrgårdsgärdet i Tenhult. Frågan om en framtida lösning för distribution av matkorgar bereds nu inför kommande verksamhets- och investeringsplan för år 2025-2027.

Finns det möjlighet att ansöka om medel för att motverka ensamhet och isolering?

Det finns möjlighet att ansöka om projektmedel för att utveckla aktiviteter för äldre. Ansökningsperioden är den 1 januari till 31 mars. De som kan söka är bland annat föreningar som arbetar med aktiviteter för att motverka ensamhet och isolering för personer över 65 år. Projekttiden är begränsad till 12 månader. Kommunens kontaktperson är äldrekonulent Maria Dellenbo.

Carl Cunningham (KD) tillägger att hans motion om att införa och genomföra en årlig seniorfestival har behandlats av äldrenämnden, som tyckte att förslaget var en bra idé. Nu återstår kommunfullmäktiges behandling av motionen.

§ 8 Information om aktiviteter på äldreboenden

Föredragande: Jenny Wiberg Larsson, områdeschef, och Linda Lövgren Holmer, aktivitetsamordnare

Jenny Wiberg Larsson berättar att det finns 32 äldreboenden i Jönköpings kommun. Alla äldreboenden har personal som arbetar med aktiviteter på

boendet, med stöd från äldrekonsernterna. Efter pandemin har aktiviteterna blivit mer småskaliga och anpassade efter den enskildes egna önskemål. När det kommer besök utifrån, till exempel från olika kyrkor, ska personalen fråga runt bland de boende vilka som är intresserade av att delta i samlngen.

Linda Lövgren Holmer berättar om sitt arbete som aktivitetssamordnare på Bondbergets äldreboende. Ett uppskattat projekt som precis har avslutats är att de boende har fått måla egna konstverk. Målningarna kommer att ställas ut på Stadsbiblioteket under mars månad. På Bondbergets äldreboende försöker man erbjuda mycket utvistelser med till exempel promenadgrupper. Det finns även möjlighet att boka in en utflyktsbuss för att åka ut tillsammans. En svårighet när det gäller att välja aktiviteter utanför boendet är att många caféer och andra ställen inte längre tar emot kontanter.

Allt fler äldre har ett annat modersmål än svenska och många äldre med kognitiv svikt upphör helt att prata svenska. Det kräver lite extra uppfinningsrikedom för att kunna kommunicera och aktiviteter som inte kräver ord blir extra värdefulla. Ibland går det att hitta personal som pratar samma språk och som kan ge råd och stöd.

§ 9 Kommunens arbete med att förebygga undernäring

Föredragande: Jenny Wiberg Larsson och Ida Wissling, områdeschefer

Ida Wissling berättar att det finns flera orsaker till undernäring bland äldre. Det kan till exempel handla om att personer med hjärt-kärlsjukdom kan bli mycket trötta och får svårt att föra mat till munnen och att tugga och svälja. Vissa andra sjukdomar gör att man har en hög energiförbrukning men svårt att tillgodogöra sig näring. En del medicinska behandlingar kan även leda till minskad aptit.

Ungefär hälften av alla personer mellan 65-80 år har en försämrad luktfunction, vilket påverkar smaksinnet. Det finns också ett samband mellan fysisk inaktivitet och minskad aptit. Olika studier som har gjorts visar även att i höga åldrar minskar intaget av energi. Enligt de mätningar som finns registrerade i kvalitetsregistret Senior Alert låg 58 procent av

de äldre i riskzonen för undernäring. Den siffran är ungefär på samma nivå som i andra kommuner.

Vid misstanke om undernäring eller risk för undernäring ska den enskilde erbjudas en MNA-bedömning. MNA står för Mini Nutritional Assessment och är ett screening- och bedömningsverkstyg. Alla som flyttar in på äldreboende erbjuds en sådan bedömning och inom ordinärt boende är målsättningen att alla som skrivs in i hemsjukvården ska erbjudas en MNA-bedömning.

När det gäller äldre som har hemtjänst görs inte några regelmässiga bedömningar av undernäring eller risk för undernäring. Den äldre kan dock ansöka om stöd vid måltidssituationen som en biståndsbedömd insats.

Om undernäring eller risk för undernäring konstateras ska olika åtgärder vidtas. Maten kan behöva berikas med extra fett och protein, det kan även bli aktuellt med konsistensanpassning och extra uppmuntran vid matbordet.

Alla som bor på äldreboenden ska erbjudas många små, näringstäta måltider under dagen. Natfastan ska inte vara längre än elva timmar. Maten består av mer fett och protein, men lite mindre av kolhydrater och fibrer. Det är också viktigt att jobba med måltidsmiljön, till exempel god gemenskap och rätt belysning.

§ 11 Information från kommunen

Föredragande: Andreas Persson (S), kommunalråd

- Andreas Persson (S) informerar om att budgetarbetet inför år 2025 har dragit igång på kommunledningsnivå.
- Inom Jönköpings kommun pågår ett intensivt arbete med kris- och krigsberedskap och hur vi kan förbereda oss på stora samhällsstörningar som påverkar kommunens verksamheter. Sedan tidigare har kommunen en plan för att verksamheten ska fungera i en vecka vid omfattande störningar. Nu är målet att

kommunen ska kunna hålla verksamheten igång i tre månaders tid, vilket ställer stora krav på kommunens beredskapsarbete.

§ 12 Övriga frågor

Eva Sundell meddelar att hon avgår som ledamot i kommunala pensionärsrådet den 15 mars. I fortsättningen kommer SPF att representeras av de ordinarie ledamöterna Olof Ejdeblad och Johan Eldin, ersättare Birgitta Rahm samt den nya ersättaren Ulla Darvall. Ordförande Andreas Persson (S) tackar Eva Sundell för hennes arbete och engagemang under åren som ledamot i kommunala pensionärsrådet.

Nästa sammanträde med kommunala pensionärsrådet, tisdag den 4 juni kl. 13:00, kommer eventuellt att äga rum på Vilhelmsro äldreboende, annars blir det i Sessionssalen i Hoven vid Juneporten. Mer information kommer senare. Lokal till förmiddagens förmöte meddelas också senare.